



NÁZEV MATERIÁLU	Stanovisko Svazu průmyslu a dopravy ČR k Návrhu Zprávy o uplatňování Politiky územního rozvoje České republiky, po Aktualizaci č. 4
Č. J.	27/2023
DATUM ZPRACOVÁNÍ	30. března 2023
KONTAKTNÍ OSOBA	Jan Šebesta
TELEFON	225 279 204
E-MAIL	jsebesta@spcr.cz

Svaz průmyslu a dopravy ČR (SP ČR) navrhuje aktualizaci Politiky územního rozvoje – konkretizaci záměrů dopravní infrastruktury v oblasti vodní dopravy, doplnění záměrů technické infrastruktury v oblasti elektrizační soustavy.

Zároveň žádáme v PÚR zohlednit zákon Lex OZE I a rovněž nařízení 2022/2577, kterým se stanoví rámec pro urychlení zavádění energie z obnovitelných zdrojů, a to i v rámci co nejdřívějšího stanovení, které plochy a koridory technické infrastruktury budou předmětem řešení územního rozvojového plánu.

Také navrhujeme u rozvojových záměrů přenosové soustavy vypustit zbytný úkol na prověření jejich účelnosti a reálnosti.

KONKRÉTNÍ PŘIPOMÍNKY

1. **K písm. d) bodu 5 – návrhu na aktualizaci čl. 130 PÚR**

Žádáme doplnit čl. 130:

Žádáme konkretizovat vymezení vnitrozemských říčních přístavů v Praze v souladu s nařízením TEN-T o „**vnitrozemské říční přístavy Praha Holešovice, Praha Libeň, Praha Smíchov, Praha Radotín**“.

Žádáme doplnit terminály kombinované dopravy zařazené do sítě TEN-T „**Mělník, Ústí nad Labem, Pardubice**“.

Žádáme doplnit další významné stavby dopravní infrastruktury v souladu s evropským a mezinárodním právem „**přístav Kolín a terminál kombinované dopravy v přístavu Kolín**“.

Žádáme dále úkoly pro územní plánování, konkretizovat úkoly ve vztahu ke stávajícím VTP.

Navržené znění čl. 130 po úpravách:

„(130) **Veřejné terminály a přístavy s vazbou na logistická centra (dále VTP)**

Vymezení:

a) terminály nákladní dopravy Ostrava, Plzeň, Přerov, Brno (silnice, železnice, případně letiště),

b) vnitrozemské říční přístavy ~~Praha~~ **Praha Holešovice, Praha Libeň, Praha Smíchov, Praha Radotín, Děčín, Ústí nad Labem, Lovosice, Mělník, Kolín a následně Pardubice,**

c) **terminály kombinované dopravy Mělník, Ústí nad Labem, Kolín a Pardubice**

Důvody vymezení:

Postupně etapovitě budování sítě VTP napojených na železniční, silniční a případně i vodní a leteckou dopravu, budované podle jednotné koncepce za účelem poskytování překládky a širokého spektra logistických služeb. Síť VTP umožní optimalizovat silniční dopravu a uplatnit princip komodality (účinné

využívání různých druhů dopravy provozovaných samostatně nebo v rámci multimodální integrace za účelem dosažení optimálního a udržitelného využití zdrojů). Součástí evropské sítě veřejných terminálů a přístavů TEN-T, **plnění závazků dle nařízení TEN-T a mezinárodních smluv (zejm. AGN, AGTC).**

Kritéria a podmínky pro rozhodování o změnách v území:

Při rozhodování a posuzování záměrů na změny v území zohledňovat aktuální dostupnost dopravních módů pro předpokládané veřejné terminály a dále přednostně zohledňovat přepravní proudy a možnost jejich přesunu pomocí VTP mimo zvláště chráněná území přírody, lokality soustavy NATURA 2000 a významné koncentrace bydlení.

Úkoly pro územní plánování:

Prověřit územní podmínky pro umístění rozvojového záměru a podle výsledků prověření vymezit plochu nebo zajistit ochranu území vymezením územních rezerv, případně vymezením ploch, **a vymezit plochy stávajících přístavů, pro vnitrozemské říční přístavy v Praze (Praha Holešovice, Praha Libeň, Praha Smíchov, Praha Radotín), Děčíně, Ústí nad Labem, Lovosicích, Mělníku, Kolíně a následně v Pardubicích, jakož i plochy pro jejich rozvoj, a vytvářet podmínky pro jejich ochranu. Zajistit vymezení ploch stávajících terminálů kombinované dopravy Mělník, Ústí nad Labem, Kolín, Pardubice, jakož i plochy pro jejich rozvoj, a vytvářet podmínky pro jejich ochranu a rozvoj. Zajistit odpovídající dopravní napojení VTP na jiné druhy dopravy a vytvářet pro něj předpoklady, případně vymezit koridory pro toto dopravní napojení, a poskytnout tomuto dopravnímu napojení ochranu.**

Odůvodnění:

Přístavy Praha Holešovice a Mělník jsou součástí hlavní sítě TEN-T.

Stejně tak jsou součástí hlavní sítě TEN-T terminál kombinované dopravy nacházející se ve veřejném přístavu Mělník a terminál kombinované dopravy v Pardubicích.

Přístavy Praha Libeň, Praha Smíchov, Praha Radotín, Ústí nad Labem a terminál kombinované dopravy v přístavu Ústí nad Labem jsou součástí globální sítě TEN-T.

Přístav Kolín se nachází na Labsko-vltavské vodní cestě, která je součástí sítě TEN-T. Terminál kombinované dopravy v Kolíně je zařazen mezi terminály mající důležitý význam pro mezinárodní kombinovanou dopravu podle Přílohy II *Evropské dohody o nejdůležitějších trasách mezinárodní kombinované dopravy a souvisících objektech (AGTC)*.

Tyto součásti sítě TEN-T jsou stávajícími dopravními stavbami, které je třeba chránit a rozvíjet v rámci dobudování hlavní sítě TEN-T do roku 2030 a globální sítě TEN-T do roku 2050.

Uvedené přístavy a terminály kombinované dopravy jsou vymezeny v čl. 130 PÚR, který ve spojení s čl. 80 PÚR ukládá vymezení ploch a koridorů dopravní infrastruktury v oblasti vodní dopravy a zajištění jejich ochrany. V tomto ohledu nejsou úplné či správné údaje uvedené ze strany příslušných krajů v příloze 1b Zprávy. Plochy pro tyto přístavy a terminály nejsou zakotveny v příslušných ZÚR jednotlivých krajů. V návaznosti na tyto nedostatky ZÚR potom v příslušných územních plánech dochází k zásahům do území těchto přístavů a terminálů (např. umístováním rekreačních ploch) a k omezování jejich rozvoje – tedy k územně plánovací činnosti rozporné s úkoly ukládanými v čl. 80 a 130 PÚR.

Tyto implementační nedostatky mezi PÚR a ZÚR mohou vyplývat z nedostatečné konkrétnosti vymezení předmětných přístavů a terminálů kombinované dopravy (vč. jejich dopravního napojení). Dále se též může jednat o nedostatečné zdůraznění potřeby budování a rozvoje těchto veřejných přístavů a terminálů

a jejich dopravního propojení s jinými druhy dopravy (multimodalita dopravy) s ohledem na závazky plynoucí České republice z Nařízení TEN-T.

Je tedy nezbytné, aby byla provedena revize čl. 130, jehož současné znění zakládá interpretační nedostatky, které následně ponechávají příliš velký prostor správním orgánům na nižších stupních územního plánování – takový prostor, který fakticky umožňuje vytvářet překážky pro rozvoj záměrů, které PÚR uvádí.

Lze přitom vycházet z formy regulace, která je v PÚR již obsažena. V tomto ohledu lze poukázat např. na čl. 131 až 133a, které výslovně a jmenovitě regulují jednotlivá letiště na území České republiky a velmi konkrétně formulují další kroky v jejich rozvoji. Upřesnění textace čl. 130 tak nepředstavuje odklon od metody regulace PÚR a nevymyká se tedy ani míře podrobnosti PÚR.

Tato připomínka je zásadní.

2. K písm. d) bodu 6 – problematice energetických lokalit

Považujeme za nezbytné, aby všechny infrastrukturní plochy stávajících energetických lokalit vymezených jako záměr E4a (elektrárny Temelín, Ledvice, Počerady, Prunéřov, Tušimice, Dětmárovice, Mělník a Dukovany) zůstaly v PÚR ČR zachovány. Uvedené lokality jsou vymezeny jako energetické a teplárenské, takže v budoucnu v nich lze povolit jakékoliv zdroje, ať již například biomasové, paroplynové, solární parky, zařízení k energetickému využívání odpadu či SMR (malé modulární reaktory). Jde o fixaci území pro energetické potřeby, neboť je zájmem státu, aby měl k dispozici vymezené území pro výrobu elektrické energie a tepla. Hierarchicky na základě stávajícího znění PÚR ČR jsou aktualizovány ZÚR, od kterých se odvíjí územní plány obcí.

Tato připomínka je zásadní.

3. K písm. d) bodu 6 – návrhu na aktualizaci čl. 150o a 150p PÚR

Žádáme u rozvojových záměrů přenosové soustavy **(150o) E26** a **(150p) E27** vypustit úkol na prověření jejich účelnosti a reálnosti.

Odůvodnění:

Prověřovat, zda je rozvojový záměr přenosové soustavy **účelný**, tedy zda je jeho realizace pro spolehlivé, bezpečné a efektivní provozování přenosové soustavy ČR potřebná, je v kompetenci provozovatele přenosové soustavy, který je za její spolehlivý a bezpečný provoz dle zákona č. 458/2000 Sb., energetický zákon, přímo odpovědný a dále v působnosti MPO a ERÚ, jejichž schválení rozvojové plány přenosové soustavy ČR podléhají – viz energetický zákon. Vždyť i již samotná skutečnost, že je rozvojový záměr přenosové soustavy navrhován a prosazován do PÚR Ministerstvem průmyslu a obchodu by měl jasně a dostatečně svědčit o jeho účelnosti. Svěřovat posuzování účelnosti rozvoje přenosové soustavy ČR všem ministerstvům a jiným správním úřadům či krajům, které nemohou z povahy věci disponovat dostatečnými odbornými znalostmi z energetického prostředí, lze považovat za neadekvátní a nelogický přístup vedoucí jak ke zvýšení administrativní zátěže všech k tomuto úkolu povolaných subjektů, tak k potenciálnímu zhoršení podmínek pro spolehlivý a bezpečný provoz přenosové soustavy ČR, jelikož takový úkol zásadním způsobem prodlouží realizaci rozvojových záměrů přenosové soustavy.

K novým úkolům na prověření účelnosti a reálnosti u rozvojových záměrů PS si dovoluujeme poznamenat, že proti prověřování **účelnosti** dotčenými správními úřady a kraji již v minulosti byly vznášeny námitky

z důvodu jednoznačně určených kompetencí v oblasti elektroenergetiky v ČR. Na základě toho také Zpráva o uplatňování Politiky územního rozvoje ČR, ve znění Aktualizace č. 1, schválená vládou ČR 6. května 2019 navrhovala prověřit vypuštění termínu „**prověření účelnosti**“ a ponechání pouze termínu „**prověření reálnosti, případně proveditelnosti**“. Aspekt proveditelnosti je však u rozvojových záměrů PS rovněž značně diskutabilní. Provozovateli kritické veřejné infrastruktury, jakou přenosová soustava je, poskytuje legislativa ČR celou řadu právních nástrojů právě za účelem zajištění reálnosti či proveditelnosti záměru. Dále pak rozvojový záměr PS není v podmínkách ČR žádnou anomálií, jelikož ta se kontinuálně rozvíjí již přes 70 let, a to podle očekávané poptávky po elektrické energii a dalších souvisejících trendů v elektroenergetice. Stavby PS jsou tak zcela běžného stabilizovaného technického provedení. Vyžadování prověření účelnosti a reálnosti u rozvojových záměrů PS je však rozvoj PS staven do roviny takových ojedinělých a časově, technicky a územně náročných záměrů, jakými jsou průplavní kanál Dunaj-Odra-Labe, či zabezpečení splavnosti Labe. Žádné jiné koridory a plochy dopravní či technické infrastruktury a související rozvojové záměry v PÚR prověřování účelnosti a reálnosti podmiňovány nejsou.

V případě rozvojových záměrů PS (150o) E26 a (150p) E27 je prověření účelnosti a reálnosti o to více nadbytečné a neodůvodněné, uvážíme-li, že, oba přímo vychází z dlouhodobé koncepce provozovatele přenosové soustavy k útlumu (rušení) sítě 220 kV a její náhrady soustavou 400 kV. Síť 220 kV je již od 90. let 20. století postupně utlumována a v současné době dochází z důvodu vyčerpané a nedostatečné kapacity této sítě k akceleraci, přičemž v následujících 15-20 letech dojde ke kompletnímu zrušení sítě 220 kV na území ČR. Rozvojové záměry PS (150o) E26 a (150p) E27 budou pak téměř výhradně realizovány investičními akcemi, jejichž předmětem je přímá náhrada stávajícího vedení 220 kV novými vedeními 400 kV ve stejné trase (dle místních možností). V případě elektrické stanice 400/110 kV Opočínec jde pak o přímou náhradu existující elektrické stanice 220/110 kV Opočínec zásobující Pardubický kraj elektrickou energií. Ta je projekčně připravována opět ve stávající lokalitě.

Účelnost rozvojových záměrů PS (150o) E26 a (150p) E27 je tak zjevně podložena náhradou existující technické infrastruktury infrastrukturou s vyšší kapacitou a reálnost lze dovozovat opět na základě toho, že v území již technická infrastruktura po desetiletí existuje a pro její náhradu jsou díky ochrannému pásmu vedení vytvořeny výhodné podmínky.

Tato připomínka je zásadní.

4. K písm. d) bodu 6 – návrhu na doplnění nového bodu (150t) E31 do PÚR

Žádáme do PÚR doplnit nový bod:

„(150t) E31

Vymezení:

Plocha elektrické stanice 400 kV v Ústeckém kraji včetně koridoru pro její zapojení do přenosové soustavy.

Důvody vymezení:

Plocha a koridor pro elektrickou stanici a vedení umožňující připojení nových výroben elektřiny do přenosové soustavy v oblasti Ústeckého kraje. Zapojení nové elektrické stanice bude realizováno napojením do oblasti přenosové soustavy mezi stávající elektrickými stanicemi 400 kV Hradec a Výškov.“

Tato připomínka je zásadní.

5. K písm. d) bodu 6 – návrhu na doplnění nového bodu (150u) E32 do doplnění nového bodu

Žádáme do PÚR doplnit nový bod:

„(150u) **E32**

Vymezení:

Koridor pro vedení 400 kV Vítkov – Tisová včetně souvisejících ploch pro rozšíření elektrické stanice Vítkov.

Důvody vymezení:

Koridor a plocha umožňující připojení nových výroben elektřiny do přenosové soustavy v oblasti Karlovarského kraje.“

Tato připomínka je zásadní.

6. K písm. g) bodu II odst. 2) bodu 4

Žádáme provést implementaci § 32 odst. 1 písm. g) stavebního zákona v účinném znění okamžitým zahájením aktualizace Politiky územního rozvoje České republiky podle § 35 odst. 5 stavebního zákona.

Odůvodnění:

V návrhu je uvedeno, že k naplnění ustanovení § 32 odst. 1 písm. g) stavebního zákona v platném znění (z. č. 183/2006 Sb.), tedy o stanovení, které plochy a koridory zejména dopravní a technické infrastruktury budou předmětem řešení územního rozvojového plánu, bude provedeno při nejbližší „řádné“ aktualizaci PÚR ČR.

Domníváme se, že časové vymezení při „řádné“ aktualizaci PÚR ČR je nedostatečné. Podle navrhovaného usnesení vlády se ukládá (místopředsedovi vlády pro digitalizaci a ministru pro místní rozvoj zpracovat ve spolupráci s příslušnými ministry, vedoucími ostatních ústředních správních úřadů, hejtmany a primátorem hlavního města Prahy a vládě) předložit návrh Aktualizace č. 8 PÚR do 30. června 2025, tedy prakticky za dva roky, což v současné době turbulentních změn v oblasti energetického a stavebního práva je nepřiměřeně dlouhá doba pro tak zásadní dopady do politik územního rozvoje na všech úrovních. Zejm. jde o promítnutí novel energetického zákona a stavebního zákona (LEX OZE I) do PÚR tak, aby z nich mohly vycházet navazující ÚPD včetně územního rozvojového plánu. Domníváme se, že aktuální vývoj v oblasti energetiky a potřeba na něj reagovat naplňuje důvody naléhavého veřejného zájmu.

Tato připomínka je zásadní.

7. K písm. g)

Žádáme v rámci materiálu v rámci opatření v územně plánovací činnosti krajů a obcí zohlednit zákon Lex OZE I a rovněž nařízení Rady (EU) 2022/2577, kterým se stanoví rámec pro urychlení zavádění energie z obnovitelných zdrojů.

Odůvodnění:

Domníváme se, že v poslední době došlo k přijetí zásadních legislativních materiálů, které mají významný dopad do územního plánování. Na evropské úrovni je to přijetí nařízení Rady (EU) 2022/2577, kterým se stanoví rámec pro urychlení zavádění energie z obnovitelných zdrojů a na národní úrovni jde o zákon č. 19/2023 Sb., kterým se mění zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy

v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

Tyto předpisy vytvářejí významný tlak na přijetí územně plánovacích opatření na všech úrovních, kterými dojde k podpoře a efektivní implementaci výstavby obnovitelných zdrojů energie. Domníváme se, že je proto třeba již v tomto celorepublikovém koncepčním dokumentu daleko důrazněji promítnout tyto materiály tak, aby se staly nejen nedílnou součástí Politiky územního rozvoje České republiky, ale rovněž byly následně hierarchicky promítnuty do územně plánovací činnosti krajů a obcí.

Tato připomínka je zásadní.